ANNUAL EXAMINATION

Question Paper 2023

NCERT BASED SYLLABUS

FOR CBSE AND STATE BOARD
FOLLOWING NCERT

aglasem.com

ANNUAL EXAMINATION (2022-23)

Class - VI | **Subject – Sanskrit**
Time – 90 Minutes | **Maximum Marks- 40**

'खण्ड – क'

1. **अधोलिखितम् गद्यांशं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत –**

वृक्षात् फलानि पतन्ति। कपोताः गृहात् उत्पतन्ति। बालकाः विद्यालयात् गृहं गच्छन्ति। सर्पः बिलात् निस्सरति।

I. एकपदेन उत्तरत – **(1/2x2=1)**

(i) वृक्षात् कानि पतन्ति?
(ii) कः बिलात् निस्सरति?

II. एकवाक्येन उत्तरत – **(1x2=2)**

(i) बालकाः विद्यालयात् कुत्र गच्छन्ति?
(ii) के गृहात् उत्पतन्ति?

III. विकल्पेभ्यः उचितं उत्तरं चित्वा लिखत – **(1/2x4=2)**

(i) 'वृक्षात् फलानि पतन्ति' – इति वाक्ये क्रियापदं किम्?
(क) फलानि (ख) पतन्ति (ग) वृक्षात् (घ) वृक्षे

(ii) 'कपोताः गृहात् उत्पतन्ति' – इति वाक्ये कर्त्तृपदं किम्?
(क) कपोताः (ख) उत्पतन्ति (ग) गृहात् (घ) पतन्ति

(iii) 'बिलात्' इति पदे का विभक्तिः प्रयुक्ता?
(क) तृतीया (ख) चतुर्थी (ग) पंचमी (घ) षष्ठी

(iv) 'पतन्ति' इति पदे कः लकारः?
(क) लट् (ख) लृट् (ग) लङ् (घ) लोट्

2. **अधोलिखितम् गद्यांशं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत –**

अयं रावणः अस्ति। अस्य दशमुखानि सन्ति। विंशति नेत्राणि सन्ति। दश मुकुटानि सन्ति। द्वौ हस्तौ स्तः। एकस्मिन् हस्ते खड्गः अस्ति। अयं एकं यज्ञोपवीतं धारयति।

I. एकपदेन उत्तरत – **(1/2x2=1)**

(i) अयं कः अस्ति?
(ii) अस्य कति मुखानि सन्ति?

II. एकवाक्येन उत्तरत – **(1x2=2)**

(i) एकस्मिन् हस्ते कः अस्ति?
(ii) अयं किं धारयति?

schools.aglasem.com
aglasem.com

III. विकल्पेभ्यः उचितं उत्तरं चित्वा लिखत – (1/2x4=2)

(i) 'अयं रावणः अस्ति' – इति वाक्ये कर्त्तृपदं किम्?
(क) अस्ति (ख) अयं (ग) रावणः (घ) एषः

(ii) 'नयनानि' इति पदस्य किं पर्यायपदं अत्र प्रयुक्तम्?
(क) मुखानि (ख) नेत्राणि (ग) मुकुटानि (घ) खड्गः

(iii) 'अस्य दश मुखानि सन्ति' – इति वाक्ये विशेषण पदं किम्?
(क) दश (ख) मुखानि (ग) अस्य (घ) सन्ति

(iv) 'मुखानि' इति पदस्य लिंगं किम्?
(क) पुँल्लिंगं (ख) स्त्रीलिंगं (ग) नपुँसकलिंगं (घ) न कोऽपि

'खण्ड – ख'

3. उदाहरणानुसारं रिक्तस्थानानि पूरयत – (1/2x4=2)

एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
शाकम्	शाके	शाकानि
लवणम्	–––––	–––––
मूलकम्	–––––	–––––

4. समुचितं विकल्पं चित्वा लिखत – (1/2x4=2)

(i) 'दो कपड़े' इस पद की संस्कृत है –
(क) गजे (ख) वस्त्रे (ग) वस्त्राणि (घ) वस्त्रम्

(ii) निम्न में अकारान्त नपुँसकलिंग पद है –
(क) रामम् (ख) मयूरम् (ग) सागरम् (घ) गृहम्

(iii) निम्न में अकारान्त नपुँसकलिंग पद का द्विवचन है –
(क) पुष्पे (ख) रजके (ग) अश्वौ (घ) वृक्षौ

(iv) निम्न में अकारान्त नपुँसकलिंग पद है –
(क) वायसः (ख) चित्रम् (ग) वानरः (घ) अजः

5. निर्देशानुसारं वचनपरिवर्तनं कृत्वा लिखत – (1x3=3)

(i) जनः हस्तेन खादति । (बहुवचने) – ––––––––––

(ii) उद्यमेन कार्याणि सिद्ध्यन्ति। (एकवचने) – ––––––––––

(iii) शशकः मुखेन खादति। (बहुवचने) – ––––––––––

schools.aglasem.com
aglasem.com

6. उचितं मेलनं कुरूतः – (1/2x6=3)

(क)	(ख)
पठनाय	पुष्पम्
क्रीडनाय	भोजनम्
सुगंधाय	कन्दुकम्
भक्षणाय	उद्यानम्
पानाय	पुस्तकम्
भ्रमणाय	जलम्

7. रेखांकितपदानि शुद्धं कृत्वा लिखत – (1/2x4=2)

(i) निकिता मंडूकस्य बिभेति।
(ii) ते आपणाय मिष्टान्नानि आनयन्ति।
(iii) सा विडालेन बिभेति।
(iv) अश्वेन सैनिकः पतति।

8. समुचितं विकल्पं चित्वा रिक्तस्थानपूर्तिं कुरूत – (1/2x4=2)

(i) मृगौ ------ बिभीतः।
(क) सिंहः (ख) सिंहात् (ग) सिंहे (घ) सिंहाय

(ii) ------- अंकुरः प्रभवति।
(क) बीजम् (ख) बीजानि (ग) बीजौ (घ) बीजात्

(iii) बालकाः ------- बहिः क्रीडन्ति।
(क) गृहात् (ख) गृहम् (ग) गृहे (घ) गृहाय

(iv) वानराः ------- शाखां गच्छन्ति।
(क) शाखायै (ख) शाखायाः (ग) शाखायां (घ) शाखा

9. विभक्ति अनुसारं रिक्तस्थानानि पूरयत – (1/2x4=2)

एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
रामाय	रामाभ्याम्	रामेभ्यः
बालकाय	------	------
पुस्तकाय	------	-------

10. संस्कृत वाक्यानां हिन्दी अनुवादं कुरूत – (1x2=2)

(i) सः मातुः स्मरति।
(ii) सा धेनोः दुग्धं पिबति।

schools.aglasem.com
aglasem.com

11. उचितं विकल्पं चित्वा लिखत – **(1/2x4=2)**

(i) 'शुकस्य चञ्चुः रक्तः भवति' – वाक्य में सम्बन्धकारक पद है –
(क) चञ्चुः (ख) रक्तः (ग) शुकस्य (घ) भवति

(ii) 'मम माता भोजनं पचति' में किस पद में षष्ठी विभक्ति है –
(क) मम (ख) भोजनम् (ग) पचति (घ) माता

(iii) 'तव भ्राता मन्दं हसति' में किस पद में षष्ठी विभक्ति है –
(क) भ्राता (ख) तव (ग) हसति (घ) मन्दम्

(iv) 'बालिकानां समूहः विद्यालयं गच्छति' में किस पद में षष्ठी विभक्ति है –
(क) समूहः (ख) विद्यालयं (ग) बालिकानां (घ) गच्छति

12. कोष्ठकात् उचितं पदं चित्वा रिक्तस्थानं पूरयत – **(1/2x4=2)**

(i) ———— बालिका पठति। (एकः/एका/एकम्)
(ii) ———— पुष्पाणि विकसन्ति। (चत्वारः/चतस्त्रः/चत्वारि)
(iii) ———— गजौ चलतः। (द्वौ/द्वे/द्वि)
(iv) ———— वानराः खादन्ति। (त्रयः/तिस्त्रः/त्रीणि)

13. उचितैः शब्दरूपैः रिक्तस्थानानि पूरयत – **(1/2x8=4)**

(i) लतया,	————,	————
(ii) कस्मात्,	————,	————
(iii) ————,	————,	केषाम्
(iv) ————,	————,	एतासु

14. उचितैः धातुरूपैः रिक्तस्थानानि पूरयत – **(1/2x8=4)**

(i) खादतु,	————,	————,
(ii) ————,	————,	पास्यन्ति
(iii) अपश्यम्,	————,	————,
(iv) ————,	————,	तिष्ठन्ति

schools.aglasem.com
AglaSem Earn while Learn Program. Send your papers and get paid.
Contact: support@aglasem.com
aglasem.com